

Beste leden en donateurs,

De zomer is weer voorbij dus hoog tijd voor onze derde nieuwsbrief van dit jaar.

Na een nat en koud voorjaar hebben we kunnen genieten van een prachtige zomer. Dus als echte natuurliefhebbers hebben we lekker veel buiten kunnen zijn.

De wandelpaden hebben er het hele jaar weer netjes en strak bij gelegen. De bloemenranden waren dit jaar zeer moeizaam na die koude en natte start. De akker en weidevogels hebben een zeer moeilijk jaar achter de rug.

Achter de schermen zijn we druk in de weer met de GLB plannen voor verplichte vergroening en de collectieve aanvraag waarbij wij als ANV een rol gaan spelen. Er komt veel op ons af en wij zijn bezig ons goed voor te bereiden op alle veranderingen. Zowel als ANV Drimmelen als met ons ANV collectief.

De juiste invulling is nog niet bekend maar als we aan de slag kunnen hebben we ons huiswerk al gemaakt. We zullen er alles aan doen om ons buitengebied nog mooier en leefbaarder te maken voor mens en dier. Goede ideeën zijn altijd welkom dus schroom niet om contact op te nemen met een van onze bestuursleden.

5% vergroening: als we dit collectief op de juiste plaatsen kunnen realiseren is dit alleen maar beter voor zowel de boer als landschap voor de natuur en de dieren.

Samen sterk voor een mooi buitengebied in de gemeente Drimmelen.

Groeten van jullie voorzitter,
Kees in 't Groen

BLOEMENRANDEN

In de vorige nieuwsbrief waren we niet erg positief over de bloemenranden, maar later kwam het nog aardig goed. Het weer werd beter, in sommige randen hebben betrokkenen de handen uit de mouwen gestoken om onkruid de baas te worden en er is wat doorgezaaid.

De overjarige randen kwamen het eerst in bloei, rond Oud Drimmelen was de bloei uitbundig.

De randen met zonnebloemen kwamen laat op gang maar zijn eind september nog mooi. De mengeling van kleuren en van hoog en laag is heel geslaagd.

Sommige randen blijven over voor 2014 en er is al een rand opnieuw ingezaaid.

Het is duidelijk dat, in verband met onkruiddruk, een nieuwe rand op een nieuwe plek het meeste kans van slagen heeft. Mocht u beschikken over een strook op een zichtlocatie waar u een bloemenrand zou willen hebben, dan kunt u contact op nemen met Jos Hop of Dim de Visser.

Akkerranden 'GLB-proof'

Ruim vierhonderd Brabantse akkerbouwers die deelnemen aan het project Actief Randen Beheer (ARB) Brabant kunnen ook volgend jaar hun randen behouden. Deze week is besloten om het project een vervolg te geven middels een pilot.

Dit werd maandag door ZLTO, de Brabantse Waterschappen en de provincie Noord-Brabant beklonken na afloop van een symposium over de toekomst van randenbeheer in het licht van het nieuwe Gemeenschappelijk Landbouwbeleid (GLB). Rob Schrauwen, namens ZLTO projectleider van ARB, is blij dat de bestaande akkerranden ingezet kunnen worden. „We hebben als projectpartners het ministerie van EZ onlangs verzocht om ons voorstel te ondersteunen. Randenbeheer kan heel gemakkelijk 'GLB-proof' gemaakt worden en is daarmee één van de mogelijkheden om de vergroeningseis van het nieuwe GLB in te vullen. Met de pilot willen we vooral de technische en praktische invulling nader onderzoeken. Bijvoorbeeld hoe je als groep boeren met randen aan de geëiste 5 procent

vergroening komt of hoe het allemaal geregistreerd moet worden.”

Momenteel zijn de vierhonderd deelnemende akkerbouwers goed voor ongeveer duizend kilometer aan randen die zijn ingezaaid met een gras-kruidentmengsel. Chemische gewasbeschermingsmiddelen en bemesting is uit den boze. Schrauwen: „Juist de bouwlandranden zijn erg interessant

voor de pilot. De graslandranden van veehouders minder, permanent grasland is sowieso een vorm van vergroening. Wel wordt er gekeken mogelijkheden voor een vervolg van deze randen binnen het stimuleringskader Groen Blauwe diensten (Stika) van de provincie Noord-Brabant.” Alle ARB-deelnemers ontvangen binnenkort meer informatie.

Akkerranden passen prima in de vergroeningseis van het nieuwe GLB.

WANDELEN OVER BOERENLAND

Zoals velen van jullie weten is het nieuwe GLB in aantocht. Om hierop in te kunnen spelen zijn we druk aan het werk om een kansenkaart in te tekenen. Op deze kaart proberen we locaties voor wandelpaden, ruiterspaden, bloemenranden, fietspaden en verschillende vogelbeschermingszones aan te geven. Ook willen we bijvoorbeeld oude sluisjes, bruggen en linies herstellen, deze hebben we ook ingetekend. Met deze kaart hopen we de handen op elkaar te krijgen in verband met subsidieverstrekking zodat we, (natuurlijk) in overleg met jullie, draagvlak kunnen vinden om gemeente Drimmelen weer wat mooier op de kaart te zetten. Graag horen we het als er vanuit onze leden nog ideeën komen om bovengenoemde kaart nog beter en verder in te tekenen. De kaart zal binnenkort op onze website www.anvdrimmelen.nl te zien zijn.

PROJECT VOOR WEIDE- EN AKKERVOGELS:

Veldcoördinator Niels Mureau neemt in de maanden oktober en november contact op met alle deelnemers aan het collectief akker- en weidevogelbeheer. Waar mogelijk worden verbeteringen in het mozaïekbeheer aangebracht. Helaas is er vanuit de provincie geen

budget beschikbaar voor uitbreiding van het beheer. Als u uw wensen al eerder zelf kenbaar wilt maken, kunt u contact opnemen met Niels Mureau via 06-28560778.

Nut en noodzaak kruidenrijk grasland voor weidevogels

Op www.clm.nl/nieuws/films/kruidenrijk-kuikengras zijn drie filmpjes te bekijken die gemaakt zijn in het kader van het Praktijknetwerk Kruidenrijk Kuikengras. De filmpjes duren ongeveer 5 minuten per stuk. Hopelijk nemen jullie de tijd om ze te bekijken. Mocht de tijd er momenteel niet zijn, dan is het lezen van de korte samenvatting hieronder erg nuttig.

Recent onderzoek, uitgevoerd door de Rijksuniversiteit Groningen, laat zien dat de aanwezigheid van kruidenrijk grasland een verbetering kan opleveren in de overlevingskansen van weidevogelkuikens. Het kruidenrijke grasland biedt meer variatie in de vegetatiestructuur en daarmee ook meer voedselaanbod voor de jonge kuikens. Het onderzoek laat zien dat kuikens die in deze omstandigheden zijn opgegroeid gemiddeld twee keer zoveel kans hebben om hun eerste jaar te overleven.

Naast een meerwaarde voor de weidevogels levert het kruidenrijk grasland ook een meerwaarde binnen het boerenbedrijf. Veel kruidachtige planten maken het land minder gevoelig voor droogte en dragen bij aan bodemverbetering. Daarnaast kunnen ze worden ingezet in het dieet van het vee. Paardenbloemen hebben bijvoorbeeld een ontgiftende werking, wat de gezondheid van de dieren ten goede komt, en klaver staat bekend om een hoge voedingswaarde. Sowieso heeft het aanbieden van structuurrijk voedsel een positief effect op de penswerking.

Veel kruidachtige plantensoorten zijn eenvoudig te introduceren op een perceel. Hierdoor kan een voormalig raaigrasperceel, waar het pakket kruidenrijk grasland op is afgesloten, direct in het eerste jaar een belangrijke meerwaarde leveren voor het weidevogelbeheerplan. Daarnaast hoeven niet per se hele percelen omgevormd te worden, maar kunnen enkele randen of kleine oppervlaktes al een groot effect hebben op de overlevingskansen van de weidevogels.

DE BOERENZWALUW

De boerenzwaluw heeft het dit jaar moeilijk gehad. Na de stijgende lijn in het aantal bewoonde nesten die we vanaf de start van het project in 2009 hebben ingezet, is dit jaar voor het eerst sprake van een daling. In 2013 zijn in totaal 345 bewoonde nesten van de boerenzwaluw geteld op de 30 deelnemende locaties. De grote spreiding tussen de deelnemende bedrijven is evenals in voorgaande jaren opvallend te noemen. Er zijn drie bedrijven met 35 of meer bewoonde nesten, en bij Jan en Elly Saarloos zijn maar liefst 52 bewoonde nesten geteld. Op vier bedrijven zijn in 2013 geen bewoonde nesten aanwezig.

De rapportage met de resultaten van 2013 is terug te vinden op onze website www.anvdriommelen.nl

PATRIJS

Zoals jullie weten is 2013 het 'Jaar van de Patrijs' en daarom zijn wij de afgelopen tijd bezig geweest deze akkervogel in kaart te brengen. Met behulp van deze informatie kunnen gerichte maatregelen genomen worden.

De afgelopen maand is er een derde inventarisatie van Patrijzen gedaan. Tijdens deze telronde (op de bepaalde datum in de bepaalde gebieden) zijn alleen patrijzen waargenomen ten noordwesten van Lage Zwaluwe in Vegetas en Schuddebeurs. Rond 1 september staan nog veel gewassen op het land en dat maakt waarnemen niet gemakkelijk. We hebben wel diverse andere meldingen gekregen van (groepen) patrijzen, er zitten er dus nog wel in de gemeente Drimmelen. Komende winter volgt er nog een telronde.

Ook de website: waarneming.nl wordt betrokken bij het in kaart brengen van Patrijzen, omdat hier (vooral dit jaar natuurlijk) veel waarnemingen zijn ingevoerd. Het is trouwens prachtig dat sommige leden van de ANV hun waarnemingen al op deze website invoeren. Op die manier krijgen we dus een nog duidelijker in beeld van welke aantallen Patrijzen voorkomen. Mocht u ook interesse hebben om uw waarnemingen online te zetten, dan is het wel nodig eerst een account aan te maken. Maar dit is heel eenvoudig.

Maatregelen voor de patrijs.

Patrijzen hebben baat bij voldoende voedsel (insecten in het voorjaar en later zaden) en beschutting. ANV Drimmelen heeft budget gekregen om op een aantal plaatsen het biotoop te verbeteren. Maatregelen hebben alleen zin daar waar patrijzen nog voorkomen, vaak is dat in de buurt van erven.

Mogelijke maatregelen:

- een struweelrand met meidoorn, vuilboom en hondsroos (bloemen = insecten en bessen = zaden en het geheel biedt beschutting)
- of ruigterand met bramen en vlierstruiken (bloemen, bessen, beschutting)
- of kruidenrijke akkerranden of kruidenrijke graanranden (voedsel en beschutting)
- of takkenrillen, die bieden beschutting aan onder meer de patrijs (beschutting)

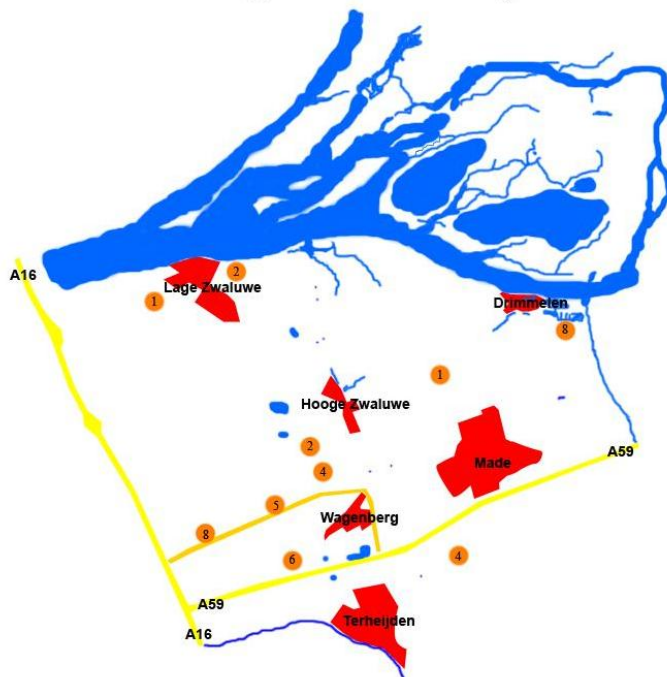
Er is een financiële bijdrage voor aanleg en onderhoud.

Iets voor u?

We zoeken leden die interesse hebben in het nemen van maatregelen voor de Patrijs.

De beste kansen liggen volgens ons rond de oranje stippen op onderstaande kaart, specifiek zoeken wij iemand in het gebied ten westen van Wagenberg. Bij belangstelling kunt u contact opnemen via: devisserluteijn@gmail.com.

Aantal waargenomen Patrijzen 2013

Met oranje stippen aangegeven plaatsen waar Patrijzen zijn waargenomen (bron: waarneming.nl)

WAT IS GROEN EN DOEN?

Groen en Doen gelooft in samen werken aan een mooi, groen landschap. Groen en Doen is een programma van het ministerie van EZ om vrijwilligerswerk op het gebied van natuur- en landschapsbeheer en 'groen in de stad' te ontwikkelen en te stimuleren. Werk jij als vrijwilliger in het groen, of wil je aan de slag? Doe mee!

Voucher aanvragen

De Groen en Doen voucher is bedoeld voor alle educatieve activiteiten in Nederland die vrijwilligerswerk op het gebied van natuur- en landschapsbeheer stimuleren.

De Groen en Doen voucher staat voor een bedrag van €1000,- en kan ingezet worden voor opleidingsactiviteiten naar keuze, zolang het gaat om het bevorderen en ondersteunen van vrijwilligerswerk in het groen. Bied jij een gratis opleiding die vrijwilligerswerk op het gebied van natuur- en landschapsbeheer bevordert en de deelnemende vrijwilligers ondersteunt en begeleidt? Wil jij zo'n opleiding ontwikkelen? Of wil jij, alleen of samen met andere vrijwilligers, zo'n opleiding volgen? En kan je een bijdrage in de kosten gebruiken? Dan is de Groen en Doen regeling wellicht iets voor jou!

Vrijwilligers en vrijwilligersorganisaties kunnen de vouchers aanvragen, met uitzondering van Landschapsbeheer Nederland, VOFF, Natuurmonumenten, Staatsbosbeheer, IVN en De12Landschappen die al een bijdrage ontvangen.

Vrijwilligers kunnen een voucher aanvragen, vrijwilligersorganisaties maximaal 3. Op de site van Groen en Doen houden de deelnemers bij wat zij met de voucher hebben gedaan en welke resultaten zij boeken. De totale kosten van de opleiding moeten minimaal even hoog zijn als het totaal van het aangevraagde bedrag.

Vanaf 1 oktober tot en met 15 november kan je vouchers aanvragen. Maar let op: er zijn 750 vouchers beschikbaar en OP = OP! Meer informatie? Kijk op www.groenendoen.nu

KORT NIEUWS

- *SES Wandelroutenetwerk*
Onze vrijwilligers zijn tussen half september en half oktober weer op pad om het SES Regio West Brabant-Wandelroutenetwerk te controleren.
- *Ingekomen e-mail: 20 juni 2013, 21.30 uur Zonzeelse polder Zoutendijk.*
Fascinerend tafereel! 3 jonge grutto's kregen hun eerste(?) vlieglessen van de ouwetjes. Ik heb ze zeker 'n half uur op minder dan 15 meter gade geslagen en... toen ik huiswaarts vertrok leek het er op dat ze me zeker 200 meter volgden. Heb ik vriendschap met hen gesloten? groet, Jan Verhoeven

BOER EN NATUUR

Hallo, wij zijn Marja Joosen en Ruud Taks.

Sinds enkele jaren wonen wij samen op boerderij de Laak in Terheijden. Ruud heeft de boerderij vorig jaar overgenomen van zijn ouders, die ondertussen in het dorp zijn gaan

wonen. Hiermee zijn wij de derde generatie Taks op de Laak. De opa van Ruud heeft de boerderij in de jaren '40 gekocht en ontgonnen. Hij is hier begonnen met het houden van melkvee en het telen van verschillende akkerbouwgewassen. De tweede generatie heeft de akkerbouwtaak afgestoten en is het volledige areaal gaan gebruiken om de groeiende veestapel te voeden. De laatste jaren is de veestapel verder gegroeid en met de bouw van een nieuw stal voor de melkkoeien in 2009 is hier door ons een vervolg aan gegeven.

Marja werkt als levensmiddelentechnoloog op het centraal laboratorium van Cosun (het Cosun Food Technology Centre) in Roosendaal. Cosun is het moederbedrijf van onder andere Suiker Unie, Aviko en Sensus. Hier houdt zij zich bezig met alles wat Cosun uit suikerbieten, cichorei, aardappelen en fruit haalt en kijkt hoe dit het beste gebruikt kan worden bij de bereiding van levensmiddelen.

Via het boerenzwaluw project van ANV Drimmelen, zijn wij enkele jaren geleden als bedrijf lid geworden van deze vereniging. Vanwege het vee gedijen de zwaluwen hier altijd prima, maar door het project zijn wij ons extra bewust geworden van de leefomstandigheden van de boerenzwaluw. Hierdoor proberen wij waar mogelijk rekening te houden met de zwaluw. Zo hebben wij bij de bouw van onze nieuwe stal bewust geen vogelgaas geplaatst zodat de zwaluwen ongehinderd vliegen kunnen vangen. Het is dan ook een mooi gezicht dat deze laatste dagen voordat ze weer richting het zuiden trekken, ze met tientallen tegelijk door de veestapel scheren.

Verdere kennismaking met de ANV vond voor ons afgelopen zomer plaats tijdens de jaarlijkse ANV Drimmelen dag. Vanaf onze boerderij werd een wandeling door de omgeving georganiseerd. Erg leuk en leerzaam om even stil te staan bij, en van een gids te horen wat er zoal in je eigen omgeving groeit en bloeit. Deze dag werd afgesloten met een buffet en een borrel in onze stal. Dit was wat ons betreft een zeer geslaagde en bovenal gezellige dag. Met het veranderende Europese landbouwbeleid, zal er in de toekomst een belangrijke en structurele rol voor de vereniging weggelegd zijn binnen de agrarische sector. Daarnaast hopen wij dat de ANV actief zal blijven in het samenbrengen van burgers en agrariërs in het buitengebied van Drimmelen. Ook wij proberen hieraan een steentje bij te dragen door het ontvangen en het rondleiden van diverse groepen geïnteresseerden op ons bedrijf. Elk jaar komen er vele groepen, van basisschoolkinderen tot aan bejaarden op ons bedrijf die wij door uit te leggen en te laten zien hoe wij produceren weer binding en begrip krijgen met het leven op het platteland.

Groeten Marja en Ruud

BEDRIJFSDONATEUR IN HET ZONNETJE

Een groot aantal niet-agrarische bedrijven ondersteunt de activiteiten van ANV Drimmelen en we zijn hen hier zeer erkentelijk voor. Deze nieuwsbrief in het zonnetje:

Stientje TAS & Atelier Bij de Sjieke Tantes

Houtse Heuvel 24

4911 AW Den Hout

Diane de Leeuw en Nancy de Jong

www.stientjetas.nl